Gemeente Amsterdam

Nota van Beantwoording

Naar aanleiding van de inspraak op het voornemen een Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum vast te stellen

Inspraak: 21 mei tot en met 2 juli 2025

6 februari 2026

Beantwoording van de inspraak door bewoners & belangenorganisaties

Categorieën
A. Algemeen over het beleidsvoornemen en de participatie
B. Periode, tijd en duurzaamheid
C. Overlast
D. (Kerst)bomen
E. Vormgeving
F. Overige onderwerpen

A. Algemeen over het beleidsvoornemen en de participatie

Ondernemers

- Het overleg met ondernemers over de concept Handleiding heeft plaatsgevonden met een werkgroep bestaande uit de VAC en twee straatmanagers. De werkgroep heeft het overleg als constructief en prettig ervaren waarbij zij zorgvuldig de belangen van alle BIZ'en onder het voetlicht hebben gebracht. Desondanks zijn niet alle wensen vanuit BIZ'en meegenomen in het huidige concept.
- Een van de BIZ'en vindt het zorgelijk en ervaart het als een gemis dat zij niet zelf betrokken is geweest bij de gesprekken om haar belangen te behartigen.

Bewoners

- Er is kritiek dat de handleiding voornamelijk met ondernemers is opgesteld en bewoners onvoldoende zijn betrokken, terwijl zij ook direct worden beïnvloed door de feestverlichting.
- Feestverlichting wordt gezien als een waardevolle toevoeging aan de stad in de winter, mits goed gereguleerd en zonder overlast voor bewoners.
- Er is waardering voor de duidelijke richtlijnen, zoals het beperken van knipperende verlichting, het gebruik van warme kleuren en het uitschakelen van verlichting 's nachts buiten uitgaansgebieden.

	Reactie	**Antwoord**	**Inspraak**
A1	Wat de BIZ zorgen baart is dat zij nauwelijks of zelfs niet persoonlijk betrokken is geweest bij de gesprekken over de centrale plannen voor feestverlichting. Er is gekozen voor een afvaardiging bestaande uit VAC en twee straatmanagers. Hoewel deze werkwijze mogelijk als efficiënt is bedoeld, is deze vanuit de BIZ ervaren als een gemis. Juist omdat wij intensief samenwerken aan het gebiedsprofiel van de Leidsebuurt/Theaterbuurt, hechten wij sterk aan directe inspraak en betrokkenheid bij keuzes die de uitstraling en beleving van de buurt beïnvloeden zoals de inrichting van feestverlichting.	Juist omdat de Handleiding met name relevant is voor ondernemers en ondernemersverenigingen, heeft Stadsdeel Centrum ervoor gekozen om niet eerst een stuk op te stellen en dat ter inspraak te leggen (de klassieke manier) maar het vooraf in co-creatie met vertegenwoordigers van ondernemers en ondernemersverenigingen gezamenlijk op te stellen, daarbij gebruikmakend van de expertise van alle partijen. We hebben daarbij het volgende proces gevolgd. In oktober 2023 is bij het straatmanagersoverleg gepeild of er draagvlak bestond voor het opnieuw onderzoeken of een handleiding feestverlichting voor stadsdeel Centrum kon worden vastgesteld. De basis voor die handleiding was de concept-beleidsregel uit 2020 (die ook in overleg met VAC en enkele	B2

		straatmanagers is opgesteld). Het straatmanagersoverleg heeft in 2023 aangegeven samen te willen overleggen en afstemmen voordat besluitvorming plaats zou vinden. In dat kader is vanuit de straatmanagers een werkgroep opgesteld (VAC en twee straatmanagers) die dat overleg zouden voeren. Het straatmanagersoverleg heeft als aftrap een oplegger op de concept-beleidsregels 2020 opgesteld, als basis voor ons vervolgoverleg. In dit participatietraject is op initiatief van en in overleg met de werkgroep bijvoorbeeld differentiatie aangebracht, zoals de 4 locaties waar bij hoge uitzondering wel verlichtingssnoeren in bomen mogen hangen.	
A2	Via dit schrijven willen wij meegeven dat ondergetekenden afgelopen 1,5 jaar op een prettige en constructieve wijze in gesprek zijn geweest met gemeente om gezamenlijk tot de richtlijnen te komen. Omdat feestverlichting, welke wordt betaald door ondernemers via de BIZ, met de tijd aantrekkelijker, duurzamer maar ook kostbaarder is geworden, hebben straatmanagers de wens uitgesproken om het concept-beleidsregel uit 2020 te actualiseren naar ieders behoeften en wensen. Door het vaststellen ervan ontstaat er duidelijkheid voor BIZ'en, ondernemers, leveranciers, gemeente én bewoners. Vanuit het straatmanagement overleg is een werkgroep gevormd die als gesprekspartner inhoudelijk met zowel gemeente en collega's straatmanagers hebben afgestemd. Tijdens het proces zijn wij zorgvuldig en met oog voor ieders belangen, met goede en oprechte intenties, te werk gegaan. De binnenstad telt echter 38 BIZ'en en 16 straatmanagers en ondanks de constructieve overleggen, regelmatige terugkoppelingen en input die gezamenlijk is gedeeld, zijn niet alle wensen vanuit BIZ'en meegenomen in het huidige concept.	Het stadsdeel heeft het overleg met de werkgroep eveneens als prettig en constructief ervaren. Binnen de overleggen was vanuit de werkgroep aandacht en begrip voor zowel bredere belangen als de belangen van de diverse BIZ'en. De wensen van verschillende BIZ'en zijn voldoende duidelijk aan het stadsdeel meegegeven. Met het vaststellen van de concept Handleiding heeft het stadsdeel uiteindelijk keuzes gemaakt die het algemeen belang dienen. Daarbij is, waar mogelijk, rekening is gehouden met de individuele belangen van BIZ'en.	B8
A3	Positief: geen flikkering meer; geen kleuren meer.	Voor kennisgeving aangenomen.	A1

A4	In het centrum wonen we naast of boven ondernemers waarvoor de handleiding geldt. Waarom gelden de regels niet gelijk voor woningen? Iedere bewoner kan andere verlichting ophangen. Het gaat wel om dezelfde omgeving.	Feestverlichting van ondernemers en ondernemersverenigingen/ BIZ'en hangt voor een langere tijd (van eind oktober tot eind februari van het daaropvolgende jaar) en is wat betreft omvang en ontwerp vaak uitbundiger van aard. Het beslaat een gehele gevel of wordt over de lengte van een gehele straat tussen gevels op gehangen. Omdat de verlichting tussen gevels op minimaal 4.2 meter hoogte moet worden opgehangen, komt het dicht in de buurt van de bovengelegen woningen en soms zelf voor de ramen van bovenwoning te hangen. De intensiteit van de verlichting, de omvang van de verlichting en het eventueel flikkeren van verlichting is daarmee van invloed op het directe woon- en leefklimaat van bewoners die boven winkels wonen. Door dit verschil in omvang, intensiteit en invloed op woon- en leefklimaat valt het te verdedigen om de handleiding alleen van toepassing te laten zijn voor ondernemers en bedrijfsorganisaties in winkelgebieden.	A2
A5	Luister in de drukbezochte binnenstad niet alleen naar ondernemers, maar betrek ook bewoners bij het opstellen van plannen en handleidingen. Bewoners leven immers dag en nacht in het gebied. In de handleiding wordt duidelijk dat alleen met ondernemers is gesproken. Bewoners mogen alleen achter inspreken. In een democratie dienen alle belanghebbenden gelijk mee te kunnen praten en beslissen. Ondernemers zijn niet de enige belanghebbenden in de (binnen)stad. De handleiding is eenzijdig en mist het perspectief van bewoners die op de verdiepingen wonen.	Bij het opstellen van de concept handleiding heeft de gemeente overleg gehad met de ondernemers vanwege de praktische reden dat ze eigenaar van de feestverlichting zijn. In de reguliere gesprekken die de gemeente heeft met de ondernemersorganisaties gaat het ook om het praktisch en veilig organiseren van de verlichting. Bij het ontwikkelen van de concept Handleiding hebben we uiteraard ook oog gehad voor het woon- en leefklimaat en de historische stad. Hierbij hebben we eerder ontvangen signalen van bewoners uit 2020-2021 meegenomen. De fase van de inspraak waarin we nu zitten is juist bedoeld om ook bewoners en andere betrokkenen de ruimte te geven om hun mening te geven. Alle reacties worden even zwaar gewogen en meegenomen in het opstellen van de definitieve handleiding, zodat het eindresultaat een goede balans vormt tussen levendigheid, sfeer en leefbaarheid voor iedereen in de stad.	A8

A6	Als ik het goed begrijp is de handleiding ook opgesteld ten gunste van de leefbaarheid. Bewoners leven/wonen hier. Ik durf het bijna niet te vragen maar waarom geven jullie de handleiding opgesteld met ondernemers (zoals u dat in de brief aangeeft) en niet (ook) met de bewoners? Nogmaals fijn dat de bewoners kunnen reageren, echter voelt het gek dat de handleiding met ondernemers is opgesteld als het ten gunste is van de leefbaarheid.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder A5. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder A5.	A9
A7	Ik vind het feestverlichting in de winter een absolute toegevoegde waarde. Mijn complimenten aan de winkeliers of ondernemersverenigingen die geïnvesteerd hebben in de gezamenlijke verlichting. Je ziet gelijk als er budget voor vrij is gemaakt en de verlichting een mooi geheel is in de openbare ruimte.	Voor kennisgeving aangenomen.	A11
A8	Feestverlichting vind ik, mits veilig opgehangen en zonder lichtoverlast voor woningen, een gezellige toevoeging aan de stad in wintertijd. Ik vind het goed dat het volgens de handleiding beperkt blijft tot de wintertijd; het past minder goed in andere jaargetijden en zo blijft het iets bijzonders. Ik vind het dan ook heel goed dat tekstverlichting niet van commerciële aard mag zijn. Ik vind het daarnaast ook goed dat de hoofdkleur van kerstboom- en gevelverlichting wit/warm wit moet zijn, omdat er anders risico is dat er te veel schreeuwerige neonkleuren gaan overheersen.	Voor kennisgeving aangenomen.	A14
A9	Complimenten voor deze richtlijn. Heel duidelijk zo en echt goede keuzes die er zijn gemaakt. Hiermee zal Amsterdam een stuk mooier, rustiger en stijlvoller ogen dan met de ongeorganiseerde wirwar van kermisachtige gekleurde knipperverlichting. Mooie voorbeelden ook als illustratie. Er zal vast weer genoeg commentaar komen van ieder die zich in zijn 'vrijheid' voelt	Voor kennisgeving aangenomen.	A17

	aangetast, maar ik ben dankbaar dat de gemeente hiermee ook de grenzen van bewoners bewaakt.		
A10	Er wordt te weinig nadruk gelegd de belangen van bewoners die geen extra stress willen. De handleiding begint al met "ruimte voor ondernemers om HUN winkelstraat te versieren", zonder het belang van de bewoners en dagelijkse gebruikers van de omgeving te benoemen. Wie zijn 'hun'? En het gebied wordt aangegeven als 'uitgaansgebied' maar het is beslist geen Pretpark. De drukte is al oververhit [*hoort dit bij overlast*?].	De Handleiding is juist opgesteld om zowel recht te doen aan belangen van ondernemers als van bewoners. Zie de inleiding van de Handleiding: *In de binnenstad willen we een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid. Met ruimte voor ondernemers om hun winkelstraat te versieren met verlichting, zonder dat dit leidt tot overlast bij bewoners. Vroeger hing de verlichting alleen rond de kerstdagen in de straten. Tegenwoordig is er technisch steeds meer mogelijk en hangt de verlichting er ook meerdere maanden per jaar in de wintermaanden. In winkelstraten en uitgaansgebieden waar verlichting wordt opgehangen, kan dat van invloed zijn op het woon- en leefklimaat. Daarom hebben we voor feestverlichting van ondernemers in winkel- en uitgaansgebieden een handleiding opgesteld. Zo geven we bewoners en ondernemers duidelijkheid over wat kan, en zorgen we er tegelijkertijd voor dat we niet al teveel regels opstellen.*	A18
A11	De Rozengracht ligt nog drie jaar open en u komt met een Inspraak Concept Handleiding Feestverlichting? Mag ik hier voor de zoveelste maal uit opmaken dat ambtenaren van de gemeente Amsterdam liever vanachter hun bureau regeren dan zich met de realiteit bemoeien? Komt u maar terug als u echt iets insprakerig te melden heeft, zoals de bereikbaarheid van en door het openbaar vervoer of het oplossen van de reeds jaren durende vuilstortplaats op de Rozengracht.	Voor kennisgeving aangenomen.	A19
A12	Prima handleiding; ik vind het geweldig dat de 'kerst'verlichting er bijna alle donkere wintermaanden is in de stad. Ook in onze straat	Voor kennisgeving aangenomen.	A21

	geeft het een fijne, vriendelijke, warme sfeer. Ik hoop enorm dat dit zo blijft!		
A13	Mooi dat er een handleiding komt. Goed dat feestverlichting buiten de uitgaansgebieden tussen 00:00 en 6:00 voortaan uit moet zijn.	Voor kennisgeving aangenomen.	A22
A14	Dank aan de ondernemers die investeren in de mooie feestverlichting op de Spiegelgracht. En dank dat er nu een richtlijn komt dat deze 's nachts uitgaat.	Voor kennisgeving aangenomen.	A26
A15	Houd contact met bewoners(organisaties).	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder A5. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder A5.	A29
A16	Feest verlichting moet overal kunnen hangen voor de sfeer en gezelligheid in onze stad!!	Voor kennisgeving aangenomen.	A37
A17	Het leven in Amsterdam centrum wordt steeds moeilijker voor bewoners, nu toeristen en ondernemers steeds meer prioriteit krijgen, ten koste van bewoners. Ik vind de feestverlichting onder de huidige regels al feestelijk genoeg. De regels zijn niet voor niets streng. Moeten we opnieuw onderhandelen over maatregelen die al goed werken?	Op dit moment bestaan er geen regels voor feestverlichting. Juist daarom is deze Handleiding opgesteld.	A40
A18	De handleiding is door de gemeente samen met ondernemers opgesteld. Kennelijk zijn geen van hen bewoners bij wie de straat-feestverlichting thuis 4 maanden lang naar binnen schijnt/knippert? Op pagina 18 van de handleiding, toelichting op de algemene regels, staat gelukkig wel duidelijk dat de feestverlichting voor de bewoners boven bedrijven bijzonder hinderlijk kan zijn. Toch wilt u dat gewoon toestaan.	Feestverlichting in de herfst- en wintermaanden hoort erbij. Deze toevoeging aan de openbare ruimte geeft een sfeervolle en gezellige aanblik. Tot op heden golden hiervoor geen richtlijnen. De afgelopen jaren zijn meldingen binnengekomen over hinder van feestverlichting. De gemeente ontvangt daarentegen ook signalen dat mensen blij zijn met de feestverlichting. Het is daarom een zoektocht naar de juiste balans. De gemeente meent die met deze Handleiding gevonden te hebben. In de Handleiding zijn ook richtlijnen voor knipperen en lichtintensiteit opgenomen.	A41

B. Periode, tijd en duurzaamheid

Ondernemers

- Ondernemers willen dat de verlichting in kerstbomen 24/7 mag blijven branden (in tegenstelling tot de in de Handleiding opgenomen tijden waarbij alle verlichting, dus ook in kerstbomen, mag branden van 06.00 uur tot 00.00 uur.
- Enkele BIZ'en vragen om het uitbreiden van de straten waar op uitgaansavonden (donderdag, vrijdag, zaterdag) verlichting mag blijven branden tot 02.00 uur.
- Feestverlichting draagt bij aan een gevoel van veiligheid.

Bewoners

- Veel reacties benadrukken dat langdurige feestverlichting niet past bij de oproep tot energiebesparing en het duurzame imago van Amsterdam. Er wordt gepleit voor kortere periodes en beperkingen in gebruikstijden (bijvoorbeeld na 21.00 uur of alleen tussen 16.00 en 00.00 uur).
- De huidige periode (1 oktober tot 21 februari) wordt als te lang ervaren. Veel suggesties beperken de feestverlichting tot het feestseizoen, zoals van Sinterklaas tot Driekoningen, of maximaal 5-6 weken rond de feestdagen.

Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

Naar aanleiding van de zienswijzen is een paragraaf over duurzaamheid in de Handleiding opgenomen.

	Reactie	**Antwoord**	**Inspraak**
B1	Bezwaar tegen brandtijden van kerstbomen/tegen algemeen verbod op verlichting tussen 00:00 en 06:00 uur, zonder uitzondering voor kerstbomen. Op Molsteeg-Leliegracht branden al drie jaar kerstbomen 24/7 zonder klachten. Milieu-impact is verwaarloosbaar en heeft geen significante impact op het dierenleven. Verzoek: structurele uitzondering op de bandtijdbeperking voor kerstbomen zodat deze 24/7 kunnen branden	Duurzaamheid betreft niet alleen het besparen van CO_2 (LED verlichting, verlichting minder uren laten branden), maar richt zich steeds meer op het vermijden van te veel licht. Dit omdat te veel verlichting een negatieve impact heeft op bioritme, biodiversteit en gezondheid van mens en natuur. In de openbare verlichting probeert de gemeente hier al zo veel mogelijk rekening mee te houden. Zo gaat stadsilluminatie om 23:00 uit. Het langer laten branden van feestverlichting levert een spanningsveld op met de visie om onnodige verlichting te voorkomen. Het 24/7 laten branden van verlichting in kerstbomen, ook in de nacht als er vrijwel geen mensen op straat lopen, past	B4

		niet in dat kader. Het is ook niet in lijn met de algemene regel dat feestverlichting in de nacht uit moet.	
B2	Verzoek om in de volgende straten toe te staan dat feestverlichting tot een uur na sluitingstijd van de horeca mag branden: Spui, Spuistraat, Paleisstraat, Singel, Nieuwezijds Voorburgwal, Nieuwzijds Kolk en de stegen in dit gebied. Deze gebieden vormen deels uitgaansgebied en zijn daarnaast doorgaande fiets- en wandelroutes.	In de binnenstad proberen we een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid te bewaken. En daarbij tevens het belang van ecologie en duurzaamheid goed in te bedden. Om het belang van bewoners, duurzaamheid en ecologie (donkerte) te beschermen is in de handleiding voor de gehele binnenstad vastgelegd dat tussen 00:00 en 06:00 feestverlichting niet mag branden. ▪ *Wat betreft uitgaansgebieden waar verlichting mag branden tot een uur na sluitingstijd van de horeca*: Deze uitzondering is gemaakt voor de gebieden die een duidelijke relatie hebben met het nachtleven in Amsterdam. Deze straten horen daar niet bij. ▪ *Wat betreft doorgaande routes waar verlichting op uitgaansavonden tot 02:00 mag branden*: Deze uitzonderging betreft routes die een directe relatie hebben met de uitgaansgebieden. Dat wil zeggen dat ze bezoekers vanaf de uitgaanspleinen de stad uit begeleiden of een verbindende rol tussen uitgaansgebieden spelen. Van Spui, Spuistraat, Paleisstraat, Singel, Nieuwezijds Kolk en de stegen in het gebied is dat niet te zeggen.	B5
B3	Verder is de straatverlichting in dit gebied te donker.	Over dit signaal zal contact worden opgenomen met de winkelstraatmanager om te kijken waar binnen het gebied het als te donker wordt ervaren, zodat eventueel een schouw kan worden georganiseerd.	B5
B4	Feestverlichting draagt bij aan een aangenaam en veilig gevoel.	Voor gebruikers van de openbare ruimte kan feestverlichting bijdragen aan een gevoel van welbevinden en veiligheid in de openbare ruimte, kortom aan de subjectieve veiligheid. Het doel	B5

		van de feestverlichting is echter niet het veilig maken van de openbare ruimte. Daarvoor dient hoofdzakelijk de bestaande verlichting van de gemeente, ook tijdens de nachtelijke uren waarin de feestverlichting uit moet en ook tijdens de zomermaanden wanneer het 's nachts donker is en er geen sprake is van feestverlichting. Het laten branden van feestverlichting tijdens de nacht wordt daarmee dus ook niet gezien als een noodzakelijke toevoeging aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel op straat. Met het uitschakelen van de feestverlichting in de nachtelijke uren streven we conform het Beleidskader Verlichting (2017) naar het beperken van lichthinder, lichtvervuiling en onnodig energieverbruik.	
B5	De Raadhuisstraat en de Westermarkt zijn doorgaande fiets- en wandelroutes en vormen een uitvalsweg de stad uit. Graag willen we de feestverlichting tot een uur na sluitingstijd van de horeca laten branden in deze twee straten.	Het laten branden van feestverlichting tot een uur na sluitingstijd van de horeca is alleen toegestaan in uitgaansgebieden die een duidelijke relatie hebben met het nachtleven in Amsterdam. Deze twee straten horen daar niet bij. Daarnaast is een uitzondering gemaakt voor doorgaande routes die een uitvalsweg de stad uit vormen vanuit de uitgaansgebieden. Ondanks dat genoemde straten een uitvalsroute de stad uit vormen, hebben ze als zodanig geen directe relatie met de uitgaansgebieden.	B6
B6	Spui, Spuistraat, Paleisstraat, Singel, Nieuwezijds Voorburgwal, Nieuwezijdsekolk en stegen; deze straten vormen deels uitgaansgebied en zijn doorgaande fiets- en wandelroutes en uitvalsweg. Hier past verlichting tot ½ uur ná sluitingstijd horeca (veiligheidsgevoel en aantrekkelijkheid). Zowel bewoners als bezoekers ervaren de verlichting positief.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B2. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B2.	B8
B7	Raadhuisstraat en Westermarkt; deze straten zijn doorgaande fiets- en wandelroutes en uitvalsweg. Hier past verlichting tot ½ uur ná sluitingstijd horeca (veiligheidsgevoel en	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B5. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B5.	B8

	aantrekkelijkheid). Zowel bewoners als bezoekers ervaren de verlichting positief.		
B8	Laat kerstbomen 24/7 branden. Het is duurzaam (led) en wordt zeer gewaardeerd door eenieder. Daarbij vergroot het significant het veiligheidsgevoel.	Wat betreft 24/7 branden: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B1. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B1. Wat betreft veiligheidsgevoel: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B4. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B4.	B8
B9	Jammer dat de duur van de verlichting bijna een half jaar is. In feite is het gewoon verlichting als het eerder donker is dan in de zomer.	De feestverlichting mag branden vanaf de ingang van de wintertijd, omdat hiermee de periode aanbreekt dat het vroeger donker is in de avonden. Feestverlichting kan in deze maanden bijdragen aan meer sfeer en gevoel van veiligheid in de openbare ruimte. De feestverlichting kan hiermee vier maanden branden. Deze lange periode valt ruim buiten de viering van de feesten tijdens het winterseizoen, omdat het doel van de feestverlichting in de stad breder is dan enkel het verlichten van de stad tijdens de feesten. Deze ruimere periode geeft ondernemers voldoende de mogelijkheid om hun winkel of (winkel)gebied aantrekkelijker te maken en van feestelijke uitstraling te voorzien met passende feestverlichting. Deze langere periode stelt ondernemers in staat om te investeren in de feestverlichting en geeft buiten de feesten voldoende de mogelijkheid om sfeer en gezelligheid te brengen tijdens de meer donkere maanden van het jaar.	A1
B10	Om duurzaamheidsredenen zou verlichting alleen mogen branden tussen 16.00 en 00.00.	Wat betreft duurzaamheid van de verlichting: het overgrote deel van de grootschalige en collectieve feestverlichting is reeds energiezuinig of zal bij vernieuwing binnen enkele jaren energiezuinig worden. Wat betreft duurzaamheid in relatie tot het aantal branduren: het aantal uren dat verlichting mag branden is van invloed op	A4

		duurzaamheid. Echter, het doel van feestverlichting is dat ondernemers hun winkel of (winkel)gebied aantrekkelijker maken en van feestelijke uitstraling voorzien met passende feestverlichting. Deze feestelijke uitstraling dient ook eerder op de dag dit doel. Daarom worden ondernemers de mogelijkheid geboden om ook overdag de verlichting aan te hebben.	
B11	De handleiding mist aandacht voor duurzaamheid en energiebesparing. Er wordt voorgesteld om een inleidende alinea toe te voegen die benadrukt dat Amsterdam streeft naar een duurzame uitstraling en dat het beste voor de stad is om geen feestverlichting op te hangen in het kader van energiebesparing.	Naar aanleiding van de inspraak reacties is een paragraaf over duurzaamheid opgenomen. Het is niet het doel van de gemeente om feestverlichting niet langer mogelijk te maken. Feestverlichting is van toegevoegde waarde in de stad tijdens de donkere maanden. Het biedt ondernemers de mogelijkheid om hun winkel of (winkel)gebied aantrekkelijk te maken en van een feestelijke uitstraling te voorzien met passende feestverlichting. Voor gebruikers van de openbare ruimte kan feestverlichting bijdragen aan de sfeerbeleving en aan een gevoel van welbevinden en veiligheid in de openbare ruimte.	A4
B12	Waarom kan feestverlichting ook overdag blijven branden? Het is bij daglicht ook nog eens amper te zien. Van mij hoeft het sowieso niet en dan nog overdag stroom verspillen.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A7
B13	De termijn van de feestverlichting is 5 maanden. Dat heeft niets meer met de feestdagen te maken maar is een semipermanent ornament. Beperk de lichtvervuiling tot enkele weken rondom de feestdagen. Het heet immer feestverlichting.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A8
B14	The City of Amsterdam is urged to reconsider its policy of keeping decorative street lighting on continuously. Other cities, like London, are reducing unnecessary energy use by limiting non-essential lighting, especially during daylight hours. Given the climate challenges of 2025 and the need for sustainable energy practices, a more balanced and sustainable approach to public lighting in residential areas is recommended.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A10

B15	Kan het grote verlichte cadeau op het Koningsplein niet later worden geplaatst? Bijv. halverwege november, wanneer inkopen voor de feestdagen daadwerkelijk relevant worden. Het stimuleert. Het stimuleert anders onnodig consumentisme.	Voor het object op het Koningsplein is in overleg met het stadsdeel een objectvergunning nodig. Bij de beoordeling van de vergunning voor volgend jaar zal worden getoetst aan de Handleiding Feestverlichting en of er voldoende doorloopruimte voor de voetganger overblijft. Op het eerste gezicht lijkt dit object te passen binnen de richtlijnen uit de handleiding, het voorwerp/cadeau heeft een relatie met het winter- en feestseizoen en bevat geen commerciële uitingen. De kleur van de verlichting in het object is warm wit.	A14
B16	Zelf zou ik gekozen hebben voor uiterlijke einddatum 21 januari (licht uit) cq 1 februari (alles opgeruimd); meer dan 3 maanden wintersfeer vind ik overdreven, maar is natuurlijk geen echt probleem.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A17
B17	De aangegeven periode Feestverlichting hoort bij feesten, en dat begint eind november en eindigt begin januari. De periode kan veel korter in het belang van de bewoners en rust in de binnenstad.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A18
B18	Tegenwoordig hangt de feestverlichting meerdere maanden in de winter. Hoewel dat natuurlijk heel gezellig is, is dat ook een enorme verspilling van elektriciteit. We worden juist opgeroepen om zuinig te zijn! Ik vind dus de feestverlichting rond de kerstdagen wel genoeg.	Wat betreft duurzaamheid: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10. Wat betreft periode dat de verlichting mag branden: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A20
B19	De periode van eind oktober tot eind februari een erg lange periode. Dat zou best een paar weken korter kunnen.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A22
B20	Laat feestverlichting pas verschijnen bij de intocht van Sinterklaas en weer verdwijnt na Driekoningen. Dat is het natuurlijke begin- en eindpunt van het feestseizoen. Een periode van 1 oktober tot	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A23

	21 februari is buiten proportie — dan is het geen feestverlichting meer, maar bijna permanente aankleding.		
B21	De overheid roept op om het stoomverbruik terug te dringen vanwege grote tekorten. Feestverlichting maandenlang laten branden pas daar simpelweg niet bij. Het is niet alleen overbodig, maar ook milieu-onvriendelijk. Juist de gemeente Amsterdam profileert zich graag als duurzaam en groen. Dan moet je dat ook in de praktijk laten zien. Zet feestverlichting pas aan na 21.00 uur — het tijdstip dat ook door de overheid wordt genoemd om piekverbruik te vermijden.	Het doel van feestverlichting is dat ondernemers hun winkel of (winkel)gebied aantrekkelijker maken en van feestelijke uitstraling voorzien met passende feestverlichting. Het pas laten branden van de verlichting na 21.00 uur schiet dat doel voorbij. Wat betreft duurzaamheid: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A23
B22	Ben er tegen. Gewoon vanaf sinterklaas tot 3 koningen. Vooral mede wegens het veel te lange stroomverbruik.	Wat betreft de periode dat de verlichting mag branden: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9. Wat betreft duurzaamheid: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A25
B23	Gebruik als eindtijd 24.00 i.p.v. 2.00, zoals in de rest van de stad. In de winter is het, door de feestverlichting, in slaapkamer op de 2e verdieping lichter dan in de zomer. Voor fietsers en wandelaars zijn er tenslotte ook lantaarnpalen.	In de binnenstad proberen we een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid te bewaken. En daarbij tevens het belang van ecologie en duurzaamheid goed in te bedden. Om het belang van bewoners, duurzaamheid en ecologie (donkerte) te beschermen is in de handleiding voor de gehele binnenstad vastgelegd dat tussen 00:00 en 06:00 feestverlichting niet mag branden. Er gelden twee uitzonderingen ▪ *De 3 uitgaansgebieden waar verlichting mag branden tot een uur na sluitingstijd van de horeca*: Deze uitzondering is gemaakt voor de gebieden die een duidelijke relatie hebben met het nachtleven in Amsterdam.	A26

		▪ *Enkele doorgaande routes waar verlichting op uitgaansavonden tot 02:00 mag branden*: Dit betreft de Utrechtsestraat , Rokin/Dam/Damrak, Vijzelstraat/Vijzelgracht/Nieuwe Vijzelstraat, Leidsestraat, Spiegelgracht/Nieuwe Spiegelstraat en Rozengracht. Deze betreft routes die een relatie hebben met de uitgaansgebieden. Dat wil zeggen dat ze bezoekers vanaf de uitgaanspleinen de stad uit begeleiden.	
B24	Feestverlichting zou beperkt moeten blijven tot het feestseizoen (Sinterklaas tot Driekoningen) en pas na 21.00 uur aangezet moeten worden, om piekverbruik te voorkomen. Langdurige decoratieve verlichting is onnodig en onverantwoord gezien de oproep tot energiebesparing en de nijpende stroomtekorten, vooral in een stad als Amsterdam die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft.	Wat betreft de periode dat de verlichting mag branden: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9. Wat betreft duurzaamheid: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A27
B25	Feestverlichting is leuk maar het hangt over het algemeen te lang. Dat is niet van deze tijd, gezien de energieconsumptie	Wat betreft de periode dat de verlichting mag branden: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9. Wat betreft duurzaamheid: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B10. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B10.	A28
B26	Beperk de periode tot rond de december-feestdagen met een max van 6 weken.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A29
B28	Dat terwijl er juist minder verlichting en energiegebruik gerealiseerd moet worden. Neem een voorbeeld aan Parijs waar ook terrasverwarming om die reden is verboden.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B11. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B11.	A31

B27	De periode is te lang. Van eind oktober tot eind januari is beter.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A32
B29	Doe verlichting boven de straat voor middernacht uit i.v.m. slaap van bewoners.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B23. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B23.	A33
B30	Waar slaat de term feestverlichting op? Met feestdagen wordt in het algemeen de periode rond Kerst en Nieuwjaar bedoeld. Bij elkaar een week of vijf, zes. Ook op andere feestdagen (Pasen, Pinksteren, Keti Koti) of gewoon 's nachts in mei of augustus is het even donker, zij het minder lang. Bovendien is er in Amsterdam uitstekende straatverlichting.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder B9. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder B9.	A41
B31	In zogenaamde uitgaansgebieden mag het volgens de nieuwe voorgestelde regels blijven branden en knipperen tot een half uur na sluitingstijd van de horeca. Waarom zo laat? En wat hebben de feestdagen met de horeca te maken? Terwijl dat elders tot 0:00 is, ook al is daar geen horeca. Op de Nieuwmarkt en de Wallen wonen ook mensen.	Voor de drie uitgaansgebieden in stadsdeel Centrum is een ruimer tijdregime ingesteld, omdat deze gebieden een duidelijke relatie hebben met het nachtleven in Amsterdam. De feestverlichting in deze uitgaansgebieden mag branden tot een half uur na het einde van de horecatijd en sluit daarmee aan op de gebruiksfunctie van deze gebieden.	A41

C. Overlast

Bewoners

- Veel bewoners ervaren overlast in hun woning door knipperende, flikkerende of felgekleurde feestverlichting, vooral wanneer deze direct voor ramen hangt. Er wordt gepleit voor strengere regels om lichthinder te voorkomen.
- Het ophangen en verwijderen van feestverlichting, vaak 's nachts, veroorzaakt geluidsoverlast. Bewoners vragen om deze werkzaamheden overdag uit te voeren.
- Er wordt voorgesteld om feestverlichting alleen toe te staan op hoofdwegen en niet in smalle straten of woongebieden, om lichthinder voor bewoners te beperken.
- Feestverlichting mag ramen niet blokkeren of het uitzicht van bewoners belemmeren, wat in de praktijk wel gebeurt.

Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

- Aan Hoofdstuk 8 zijn paragrafen C3 en C4 toegevoegd met een nadere uitleg over de beperkte mogelijkheid van knipperende verlichting en de voorwaarden waaronder langzaam veranderen van kleur zijn toegestaan.
- Naar aanleiding van de zienswijze is een extra bepaling opgenomen dat feestverlichting de toegang tot ramen op de verdieping niet mag belemmeren.

	Reactie	**Antwoord**	**Inspraak**
C1	Sta feestverlichting alleen op hoofdwegen toe, en niet in tussenstraatjes. Tussenstraatjes zoals de negen straatjes en de Nes hangen er al vol mee. Er wonen mensen boven de winkels, die hier niet hun geld verdienen. De stad moet wel bewoonbaar worden gehouden.	Het doel van de Handleiding is niet om feestverlichting tegen te gaan of straten uit te sluiten waar feestverlichting mag hangen. Het staat bewoners, individuele ondernemers en ondernemersverenigingen vrij om in de donkere maanden hun woningen, onderneming of winkel/uitgaansgebied te versieren met feestverlichting. De Handleiding geeft enkel richtlijnen waar de feestverlichting in winkelstraten en uitgaansgebieden aan moet voldoen.	A1
C2	Bij harde wind wiebelt de feestverlichting aan ons naastgelegen pand op en neer en dat zorgt voor geluidshinder. Voeg dit toe aan 3. Algemeen ("Feestverlichting mag geen lichthinder veroorzaken in de openbare ruimte en de naastgelegen woningen")	Geluidshinder van op en neer gaande verlichting is niet te normeren en te meten. Bovendien is het sterk afhankelijk van weersomstandigheden. Dit is reden dat er geen nadere richtlijnen over geluidshinder in de Handleiding kunnen worden opgenomen. Als er geluidshinder wordt ervaren van op en naar gaande verlichting kan contact worden opgenomen met de	A3

		winkelstraatmanager om in gezamenlijkheid naar een maatwerk oplossing te zoeken.	
C3	De afgelopen jaren hebben we overlast ondervonden van de feestverlichting die op de Dam worden opgehangen. Ze schijnen op de 3e verdieping van ons restaurant. Graag hier rekening mee houden.		A5
C4	Kan ik straks nog naar buiten kijken vanaf mijn appartement gelegen op de eerste verdieping?	Het doel van de Handleiding is niet dat er meer feestverlichting komt. Feestverlichting hangt al tientallen jaren van eind oktober tot januari/februari in winkelstraten en uitgaansgebieden. Met het vaststellen van de handleiding verandert daar niets aan. Het enige verschil is dat er met de handleiding richtlijnen komen waar de verlichting aan moet voldoen, onder andere wat betreft veiligheid en vormgeving. Daarbij is rekening gehouden met de belangen van ondernemers, bewoners en het beschermd stadsgezicht.	A6
C5	Er zijn nauwelijks nog sterren te zien door de enorme lichtvervuiling. Al dat licht mag wel eens een stapje minder. Stop stroomverspilling overdag en stop de armoedige truttigheid.	Voor kennisgeving aangenomen.	A7
C6	Verlichting mag slechts beperkt flikkeren. Onder 'zeer beperkt' verstaat de gemeente elke zes seconde. Achter de gevels waaraan de verlichting wordt gehangen, wonen mensen. Wanneer de lichtinval elke zes seconden verandert, veroorzaakt dit lichthinder. Dit is in strijd met de handleiding. Licht wordt niet alleen op straat ervaren, maar ook door de ramen van mensen die aan de straat wonen. De huiskamer kleurt afwisselend verschillende kleuren.	Feestverlichting die te vaak knippert trekt veel aandacht, leidt af en kan tot een onrustig straatbeeld en onveilige situaties leiden. Verlichting die niet vaker dan 10 keer per minuut van kleur of stand veranderd is niet storend in het straatbeeld en daarom wel toegestaan. Twinkeling in de verlichting, waarbij een klein aantal lampjes met voldoende tussenpauze aan en uit gaan, is toegestaan omdat hiermee een rustig beeld behouden blijft. Andere vormen van flikkeren, knipperen of anderszins dynamische verlichtingseffecten zijn niet toegestaan. Bij het web toegankelijk maken van de concept Handleiding is door een technisch mankement een deel van de tekst (paragraaf C4 en de uitleg bij paragraaf C3 van Hoofdstuk 8) verdwenen onder illustraties. Deze tekst geeft meer duidelijkheid over de beperkte mate van knipperen en het langzaam veranderen van kleur door	A8

		overvloeien. Deze artikelen zijn wederom zichtbaar gemaakt in de Handleiding: **C3) Feestverlichting mag slechts zeer beperkt knipperen of flikkeren;** I. Gebruik maken van verlichtingselementen die van kleur of stand veranderen is toegestaan, mits de veranderingen in kleur en stand een tussentijd hebben van minimaal 6 seconden. II. Het gebruik maken van een twinkeling waarbij lampjes afzonderlijk van elkaar aan en uit gaan is toegestaan, mits de lampjes die aan en uit gaan dit niet vaker doen dan eens per 6 seconden. **C4) Verlichting die langzaam van kleur verandert door middel van overvloeien is toegestaan onder de voorwaarde dat:** I. de overgang naar een andere kleur vloeiend gebeurt waardoor het overgangsmoment niet met het blote oog waarneembaar is; II. de overgang naar een andere kleur zonder intense kleureffecten gebeurt, waardoor geen lichthinder optreedt, zoals beschreven in de Richtlijn Lichthinder van de NSVV;	
C7	In de handleiding wordt niet gesproken over het ophangen en verwijderen van verlichting. Dit gebeurt doorgaans in de nacht, met geluidsoverlast tot gevolg. Amsterdam heeft 3 voorwaarden voor het verlenen van een nachtwerkontheffing: 1. als de werkzaamheden noodzakelijk zijn, 2. als de werkzaamheden niet overdag kunnen worden uitgevoerd en als wordt voldaan aan de best beschikbare stille technieken. Het ophangen van feestverlichting voldoen hier niet aan. Neem in de handleiding op dat deze overdag moet worden opgehangen.	De Handleiding ziet niet toe op nachtwerkontheffingen. Dat is geregeld via de Algemene Plaatselijke Verordening 2008 (APV).	A8
C8	The pink lighting currently used on Reguliersdwarsstraat has not only become a visual disturbance for many residents — especially	De roze verlichting hangt er al vanaf 2017. Het is de reguliere straatverlichting met kleuroptie. De verlichting is	A10

	those with windows facing the street — but also appears to be inconsistent with the city's stated environmental goals. Previously, these lights were limited to the main street, but they have now been extended to adjacent side streets, further exacerbating the issue. From our windows, the bright pink glow is constantly in our line of sight, disrupting daily life and diminishing our quality of living.	geprogrammeerd om op uitgaansavonden roze te schijnen om zichtbaarheid aan het bijzondere gebied te geven. Later in de nacht gaat de verlichting weer naar wit. Er waren de afgelopen tijd wat technische problemen, er wordt nu gewerkt om dat op te lossen. Wat betreft het uitbreiden van feestverlichting van hoofdstraten naar zijstraten komt deze inspraakreactie deels overeen met de inspraakreactie onder C1. De beantwoording op dit punt is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C1. Voor het overige wordt de zienswijze voor kennisgeving aangenomen.	
C9	In de Antonie Breestraat is de feestverlichting te veel, te vel en het blijft te lang hangen. Nu hangen er ook nog wapperende vlaggetjes. We worden er gek van.	Voor kennisgeving aangenomen.	A12
C10	Het in de nacht ophangen op de Nieuwendijk om 02:00 is een grote vorm van overlast. Dit gebeurt twee keer per jaar en duurt 2/3 uur. En dat terwijl er ook andere vergunningen worden afgegeven die overlast veroorzaken, die dan alweer starten om 07:00. Er is sowieso al veel uitgaansoverlast. Twee dagen per jaar heb je de hele avond, nacht en ochtend een enorm lawaai. Het is enorm luid, met heftige trillingen en zware dieselmotoren. Hang het op zondagochtend op, als er geen leveringen zijn voor de winkels.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C7. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C7. Dit signaal is doorgegeven aan de BIZ.	A13
C11	Neem op dat de verlichting de toegang tot de ramen niet mag blokkeren. Ik heb al een keer gehad dat door de draden van de normale straatverlichting en de draden van de feestverlichting geen enkel raam van mijn woning bereikbaar was. Dit i.v.m. verhuizingen of spullen die door het raam moeten.	Naar aanleiding van de zienswijze is een extra bepaling opgenomen in hoofdstuk 3 Algemeen:	A15

		▪ *Feestverlichting mag de toegang tot ramen op de verdiepingen ingeval van nood of transport niet belemmeren.*	
C12	De verlichting zorgt voor extra onrust op straat, zeker in combinatie met overmatig drankgebruik door toeristen.	Met de Handleiding worden ook richtlijnen gegeven voor de vormgeving van feestverlichting. Bijvoorbeeld: feestverlichting moet qua maat in verhouding staan tot de gevel en mag niet te overdadig zijn, de verlichting moet voor minimaal 70% (warm) wit zijn en mag voor 30% uit andere accentkleuren bestaan, verlichting mag niet bewegen en beeld- en lichtprojecties zijn niet toegestaan. Deze richtlijnen zijn opgesteld in het kader van het beschermd stadsgezicht. In het verlengde daarvan zorgt dit ook voor een rustiger straatbeeld.	A23
C13	In de Haarlemmerstraat hangt de feestverlichting al jaren bijna direct voor mijn raam. Dat is geen pretje. De straat is smal, dus de feestverlichting werkt confronterend. Anders wordt het wanneer de verlichting ook mag flikkeren en van kleur gaat veranderen. Dat kan echt niet. In de handleiding staat dat feestverlichting geen lichthinder mag veroorzaken in de openbare ruimte en de naastgelegen woningen. Knipperen, flikkeren en kleurverandering vlak voor je raam veroorzaakt voor bewoners absoluut overlast/lichthinder. Sta dit dus niet toe.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C6. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C6.	A30
C14	Als bewoner en voorheen winkelier van de negen straatjes ondervind ik de zigzaggend, van gevel tot gevel op oude rijksmonumenten feestverlichting onaanvaardbaar hinderlijk. De hoeveelheid knipperende en van kleur veranderende slingers pal voor mijn ramen komen mijn ondiepe huis binnen. Als bewoners is er geen ontkomen aan de hoeveelheid lichtvervuiling. Het ontwerp is buiten proporties in het Unesco gebied waar veel mensen wonen. De hoeveelheid licht blokkeert mijn uitzicht en ik	Binnen de Handleiding is een overgangsregeling voor bestaande verlichting opgenomen. Feestverlichting die is aangeschaft voor het definitief vaststellen van de Handleiding mag tot uiterlijk 5 jaar na vaststelling afwijken van de Handleiding. Na deze periode moet de feestverlichting voldoen aan de richtlijnen voor onder andere vormgeving uit de Handleiding. Daarmee is de verlichting passend binnen het beschermd stadsgezicht/Unesco gebied.	A34

	kan niet naar buiten kijken. Op de begane grond hebben ze hier geen last van. Nog een ander punt is extra geluidoverlast die meer dan normaal merkbaar is.	Wat betreft geluidsoverlast komt deze inspraakreactie overeen met de inspraakreactie onder C2. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C2.	
C15	Bezwaar tegen het feit dat de handleiding niet aangeeft hoe laat de feestverlichting mag worden geïnstalleerd. Mijn woning heeft zicht op de Nieuwendijk, waar twee keer per jaar 's nachts de feestverlichting wordt geïnstalleerd/verwijderd in combinatie met extreem lawaai van dieselmotoren en trillen. Korten twee nachten zonder slaap. Dit is een enorme overlast. Kunnen we voor bewoners kiezen, en niet voor ondernemers/toeristen? Hang de verlichting op zondagochtend op.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C7. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C7. Dit signaal is doorgegeven aan de BIZ.	A40
C16	De maatregelen in de handleiding zijn te vaag voor gekleurde en flikkerende lampen. Voorwaarde moet zijn dat dit is toegestaan zolang het de bewoners geen overlast bezorgt. Ik heb een conflict gehad met de winkels aan de overkant over fel, geflikkerd gekleurd licht dat in de nacht mijn woning binnenschijnt. We hebben een akkoord bereikt, met deze regels moeten de onderhandelingen helemaal opnieuw beginnen.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C6. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C6.	A40
C17	Vanaf straatniveau lijkt het knipperen niks voor te stellen, maar voor je raam is dat wel anders. Het hoofdstuk over knipperen/flikkeren/twinkelen is onbegrijpelijk.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C6. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C6.	A41
C18	De handleiding is niet bedoeld voor feestverlichting van bewoners. En ook niet voor ondernemers die buiten de winkel en uitgaansgebieden feestverlichting willen ophangen aan hun eigen gevel. Betekent dat voor omwonenden onbeperkte lichthinder als de buren, al of niet ondernemers, dat wel "gezellig" vinden?	Feestverlichting van bewoners of een enkele ondernemer buiten de winkelgebieden heeft een andere impact op het woon- en leefklimaat in de omgeving. Deze verlichting hangt niet boven de straat en hangt enkel alleen voor eigen gevel. De impact is daarmee gering en behoeft niet te worden geregeld via een Handleiding.	A41

		Bij eerdere inspraak in 2020-2021 over stedelijke regelgeving was er veel bezwaar vanuit bewoners tegen regelgeving voor bewoners. Dit is onder meer reden geweest om de huidige Handleiding alleen voor ondernemers in winkel- en uitgaansgebieden van toepassing te laten zijn.	
C19	De feestverlichting op de Nieuwmarkt brandt in de wintermaanden de hele nacht door: het zou gekoppeld zijn aan de gewone straatverlichting. De knipperende verlichting die er nu hangt is hinderlijk. De gemeente verwijst bij klachten naar de ondernemersvereniging, die doet niets. De klachtenprocedure is eindeloos. Daarom is de gebiedsmakelaar benaderd. Deze vond het te vroeg dat, toen het winter was werden we weer het bos ingestuurd.	Voor kennisgeving aangenomen.	A41
C20	Since moving to the neighbourhood, my neighbours and I have had an ongoing problem with party lights and sound polution from the surrounding shops on the street below. The current, clearly defined regulations allow a reasonable agreement to be reached by both residents and entrepreneurs. I am concerned that the proposed change of regulations would allow the businesses more right to impinge upon the living space of the residents in the neighborhood.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C4. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C4.	A43
C21	There is also the issue of the added noise disturbance that the installation and removal of feestverlichting creates: usually this work happens outside my apartment window between the hours of 11pm and 3am. If you want more feestverlichting, it would be better for residents if at least some of the installation work was carried out during normal business hours.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder C7. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder C7. Dit signaal is doorgegeven aan de BIZ.	A43

D. (Kerst)bomen

Ondernemers

- Ondernemers hebben bezwaar tegen de ongelijke situatie waarbij op enkele plekken (vier) een uitzondering wordt gemaakt. Op deze plekken zijn lichtsnoeren langs de takken van bomen onder voorwaarden toegestaan terwijl dat in de rest van de binnenstad niet is toegestaan.
- Er is bezwaar tegen de term 'iconisch' voor deze vier uitzonderingslocaties zoals hierboven beschreven.
- Er is bezwaar tegen de vergunningsplicht voor kerstbomen en de periode waarvoor de vergunning verleend kan worden.

Bewoners

Er wordt gepleit voor het schrappen van kerstbomen en feestverlichting in bomen vanwege duurzaamheid, natuurbehoud en het belang van rust voor bewoners en dieren.

Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

- De term iconische is geschrapt voor de 4 uitzonderingsgebieden waar verlichting langs takken mag worden geleid en er is een definitie voor deze uitzonderingsgebieden in de Toelichting op de handleiding opgenomen.
- De periode waarbinnen objectvergunningen voor kerstbomen worden afgegeven gaat eerder in, van 15 november (in plaats van 1 december) tot uiterlijk 21 januari van het daaropvolgende jaar.
- In de Toelichting is een paragraaf opgenomen over feestverlichting in en aan bomen.
- Naar aanleiding van de zienswijzen en de bespreking bij de Stadsdeelcommissie is voor twee BIZ gebieden waar lichtsnoeren langs takken in bomen zijn opgehangen een overgangsperiode op maat vastgesteld.

	Reactie	**Antwoord**	**Inspraak**
D1	Het is ons niet duidelijk geworden dat de centrale plannen ook gevolgen konden hebben voor de boomverlichting. Hierdoor zijn veel bomen in ons gebied buiten de centrale aanpak gevallen, terwijl andere gebieden wél volledig zijn meegenomen. Dat creëert een ongelijke en vooral onlogische situatie.	Dit betreft het toestaan van lichtsnoeren langs takken op enkele bijzondere plekken in de binnenstad. Uitgangspunt bij het opstellen van de Handleiding is dat er nergens meer lichtsnoeren langs takken morgen worden aangebracht. Losse verlichtingsobjecten in bomen die er samen met de snoeren elk jaar weer uitgaan is overal in de binnenstad nog wel mogelijk. Dit in het belang van de gezondheid van bomen. Gezond groen en gezonde bomen gaan een steeds belangrijkere rol spelen in de stad als het gaat om verkoeling en	B2

		schaduw (hittestress). Elke belemmering van de groei moet daarom voorkomen worden. Op verzoek van ondernemers is op vier plekken in de stad een uitzondering gemaakt. Bij deze vier plekken zit ook het Leidseplein. Het verzoek betrof het gehele uitgaansgebied Leidseplein (terrassenplein/plein voor Hotel Americain/Kleine-Gartmanplantsoen en Lijnbaansgracht). Omdat het hier echt een uitzondering betreft heeft het bestuur ervoor gekozen alleen het Leidseplein/terrassenplein op te nemen als uitzonderingslocatie. Hetzelfde geldt voor het gebied van de BIZ Rembrandt district. Hierbinnen is alleen het Rembrandtplein opgenomen als locatie waar lichtsnoeren langs takken zijn toegestaan. Het direct daaraan grenzende Thorbeckeplein is uitgesloten van deze uitzondering. Net als in de rest van de binnenstad zijn hier nog wel losse verlichtingselementen toegestaan. In het Rembrandtplein district is daar een goed ontwerp op bedacht. Daarnaast speelt ook dat nergens in de binnenstad verlichting mag worden opgehangen in jongen bomen die nog in de begeleidingssnoei zitten: geen losse elementen en geen lichtsnoeren. In de bomen op het Kleine-Gartmanplatsoen waar nu verlichtingssnoeren in hangen mag op basis van de Handleiding helemaal niets in hangen.	
D2	Juist daarom hebben wij als BIZ gekozen voor ingetogen, warme boomverlichting die rust en samenhang uitstraalt. Ondernemers en bezoekers ervaren deze sprookjesachtige sfeer als iets bijzonders. Er wordt soms verwezen naar de Spiegelgracht als 'iconische plek' waar verlichting past. Wij willen hierbij benadrukken: die iconische status is juist ontstaan door jarenlange, consequente toepassing van boomverlichting. Het is dus niet een reden vóór verlichting, maar het gevolg ván verlichting. Dat onderscheid is essentieel.	Naar aanleiding van inspraakreacties en de bespreking in de stadsdeelcommissie is de term iconische geschrapt en is in de Toelichting op de handleiding een paragraaf over deze uitzondering opgenomen: *Verlichtingssnoeren langs takken zijn bij hoge uitzondering toegestaan op plekken die al zijn ingericht om met drukte, evenementen en intensief gebruik van de openbare ruimte om te gaan: het Rembrandtplein, het Leidseplein/terrassenplein en de Dam. Ook de Spiegelgracht valt onder deze uitzondering omdat het*	B2

		een plek is waar feestverlichting al langer tijdens de wintermaanden een belangrijke rol speelt in het straatbeeld met zicht op het Rijksmuseum.	
D3	Als dit initiatief wordt teruggedraaid of verboden, komt het draagvlak voor de BIZ direct in het geding. Wij willen dan ook met klem vragen dit goed functionerende, zorgvuldige initiatief voor BIZ gebied Leidsebuurt niet verloren te laten gaan.	Gezien de BIZ een leasecontract voor 10 jaar is aangegaan biedt de overgangsregeling van 5 jaar onvoldoende ruimte. Daarom wordt een overgangsregeling op maat opgesteld. Zie voor een verdere uitwerking van het maatwerk de bijlage.	B2
D4	De vergunningsperiode van 1 december tot 21 januari is te beperkt en te laat. Leveranciers leveren de bomen gefaseerd vanaf eind november. De vergunningsperiode sluit daarom niet aan op de praktijk. Verzoek: vervroeg de startdatum van de vergunningperiode naar maximaal 10 dagen voor 1 december.	De Handleiding is hierop aangepast: Objectvergunningen voor kerstbomen worden alleen afgegeven voor de periode van 15 november tot uiterlijk 21 januari van het daaropvolgende jaar.	B4
D5	Vergunningsplicht voor kerstbomen is onnodig kostenverhogend. Deze structurele kostenverhoging is disproportioneel voor een breed gedragen publieke bijdrage aan sfeer, veiligheid en stedelijke beleving. Verzoek: laat de vergunningsplicht vervallen en vervang deze door een 0-tarief meldplicht.	Op basis van APV art. 4.3 is een vergunning vereist voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte. Om de vergunningsplicht voor kerstbomen te laten vervallen is een college besluit nodig waarbij kerstomen worden aangemerkt als vergunningsvrij object. Eventueel kunnen er nog nadere regels vastgesteld worden waaraan kerstbomen moeten voldoen om vergunningsvrij in de openbare ruimte geplaatst te mogen worden. Het stadsdeel is hier niet bevoegd maar zal dit signaal meenemen in haar gesprek met het college.	B4
D6	De boomverlichting op de Elandsgracht is tot stand gekomen in overleg met en medewerking van de gemeente Amsterdam. De verlichting wordt op een boomvriendelijke manier aangebracht; het is een jaarlijks terugkerende en goedgekeurde activiteit binnen het BIZ-plan; de verlichting wordt gewaardeerd en draagt aantoonbaar bij aan de sfeer en aantrekkelijkheid van het gebied.	Gezien de eerdere afstemming en toestemming wordt een overgangsregeling op maat voorgesteld. Zie voor een verdere uitwerking van het maatwerk de bijlage. De bomen waar de verlichting nu in hangt zitten allemaal nog in de begeleidingssnoei. Volgens de handleiding mag hier helemaal geen verlichting in hangen. Voor de toekomst zal naar een alternatief plan in lijn met de Handleiding gezocht moeten worden.	B7

D7	Er is geen rechtvaardiging te geven voor het wel toestaan van boomverlichting op andere locaties, en het te verbieden op de Elandsgracht. Het is onduidelijk waarom deze plekken als uitzonderingspositie worden benoemd. De Elandsgracht doet op geen enkele wijze onder voor deze locaties, zowel qua aanloop, uitstraling als betekenis voor de stad.	Het uitgangspunt voor verlichting in bomen is dat er nergens lichtsnoeren langs takken mogen worden geleid. Alleen het ophangen van losse verlichtingselementen in de boom is mogelijk, mits de bedrading daarnaar toe langs de takken worden geleid en er na het seizoen weer geheel uit worden gehaald. Verlichtingssnoeren langs takken zijn bij hoge uitzondering toegestaan op plekken die al zijn ingericht om met drukte, evenementen en intensief gebruik van de openbare ruimte om te gaan: het Rembrandtplein, het Leidseplein/terrassenplein en de Dam. Ook de Spiegelgracht valt onder deze uitzondering omdat het een plek is waar feestverlichting al langer tijdens de wintermaanden een belangrijke rol speelt in het straatbeeld met zicht op het Rijksmuseum. Naar aanleiding van inspraakreacties en de bespreking in de stadsdeelcommissie is in de Toelichting op de handleiding een paragraaf over deze uitzondering opgenomen. Voor de Elandsgracht is een uitzondering niet passend omdat op de Elandsgracht alleen bomen staan die nog in de begeleidingssnoei zitten (en dat nog jaren zullen zitten) en monumentale bomen. In die bomen is het niet mogelijk om feestverlichting op te hangen. Gezien de historie en de investering staan we hier een ruimere overgangsperiode toe. Na deze periode mag er geen verlichting/losse objecten meer in de bomen gehangen worden tot dat ze uit de begeleidssnoei zijn.	B7
D8	Om zorg te dragen dat álle kerstbomen voor Sinterklaasavond zijn geplaatst, dat door leveranciers gefaseerd gebeurt, dient dit eerder mogelijk te zijn dan 01 december. Vanaf laatste week november is passend.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder D4. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder D4.	B8
D9	Het plaatsen van kerstbomen zou ontmoedigd moeten worden in het kader van duurzaamheid. Het is absurd dat bij ons voor het huis opeens een gekapte kerstboom staat sinds een paar jaar	We snappen dat er een spanningsveld bestaat tussen duurzaamheid en het toestaan van kerstbomen die binnen de traditie van kerst passen. Het is echter niet de bedoeling van de	A4

	terwijl steeds meer mensen kiezen voor een duurzame kerstboom.	Handleiding om verlichting of andere traditionele vormen van versiering onmogelijk te maken. Binnen de handleiding proberen richtlijnen te geven waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met duurzaamheid. Dat zit hem dan meer richtlijnen voor duurzaam energie verbruik en donkerte.	
D10	Feestverlichting in en om bomen zouden helemaal geschrapt moeten worden in het belang van de natuur, de vogels and andere dieren en de rust van de bewoners.	De verlichting brandt in de wintermaanden en dan blijft de schade aan bomen beperkt. Het jonge blad is dan nog niet uit/bomen staan nog niet in bloei.	A18

E. Vormgeving

Bewoners

- Feestverlichting met marketingdoeleinden, zoals teksten of afbeeldingen, past niet bij het reguleren van drukte in de binnenstad en het behoud van het stadsgezicht.
- Er wordt gepleit voor eenvoudige, uniforme verlichting in wit of warm wit, zonder flikkering, kleurverandering of bewegende objecten, passend bij het beschermde stadsgezicht en Unesco-gebieden.
- Er is kritiek op slordige en ongepaste verlichting in het Unesco-gebied, en de voorkeur gaat uit naar gemeentelijke regie voor esthetiek en rust in de straten.

E1	Sta geen feestverlichting toe die dient als marketing. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de Damstraatjes, met woorden als 'Nieuwmarkt', of afbeeldingen van schoenen. Deze vorm van marketing is tegenstrijdig met drukte reguleren in de binnenstad.	In hoofdstuk 8 onder C6 is het volgende opgenomen: *Feestverlichting moet een relatie hebben met het winter- en feestseizoen en bevat geen commerciële uitingen. Woorden en teksten aan de gevel en boven de straat hebben enkel betrekking op het winter- en feestseizoen of de geografische aanduiding van het gebied waar de feestverlichting is opgehangen.*	A1
E2	Sta geen kleuren anders dan wit of warm wit toe. Sta geen flikkering toe.	Wat betreft kleuren van de feestverlichting: Het Beleidskader Verlichting (2017) stelt dat alle straatverlichting en stadsilluminatie worden uitgevoerd in de kleur warm wit. De standaardkleurtemperatuur is daarbij 2700 tot 3000 Kelvin (K). Feestverlichting heeft niet als doel om de straat van standaard verlichting te voorzien, maar om de stad te verrijken met een sfeervolle verlichte uitstraling tijdens de donkere herfst- en winterperiode. Daarentegen is het niet gewenst dat de verlichting pijn doet aan de ogen of afbreuk doet aan van de schoonheid van de stad. Daarom dient de hoofdkleur van de feestverlichting op gevels aan te sluiten op de kleur van de Amsterdamse stadsilluminatie. De kleurtemperatuur van de hoofdkleur	A1

		(minimaal 70%) van feestverlichting op gevels dient daarom tussen de 2200 en 4000 Kelvin te zijn. Wat betreft flikkeren: *Feestverlichting die te vaak knippert trekt veel aandacht, leidt af en kan tot een onrustig straatbeeld en onveilige situaties leiden. Verlichting die niet vaker dan 10 keer per minuut van kleur of stand veranderd is niet storend in het straatbeeld en daarom wel toegestaan. Twinkeling in de verlichting, waarbij een klein aantal lampjes met voldoende tussenpauze aan en uit gaan, is toegestaan omdat hiermee een rustig beeld behouden blijft. Andere vormen van flikkeren, knipperen of anderszins dynamische verlichtingseffecten zijn niet toegestaan.*	
E3	Valt LED ook onder feestverlichting en is dat ook niet toegestaan? Sommige winkelpanden zijn intern groen verlicht (winkel voor cannabiszaden in de Damstraat). Waarom mag dat wel? Neem dit ook mee voor het Centrum.	Verlichting in een etalage valt niet onder de Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum.	A1
E4	Over de esthetiek van de straatverlichting mag ook wel iets meer beleid zijn - we hebben een beschermd stadsgezicht - om die reden heb ik twee balkons moeten verwijderen die er al 30 jaar hingen en een enorme aanwinst voor de bewoners waren - en nu mogen er wel monsterlijke verlichtingsornamenten aan de prachtige monumentale lantaarnpalen bevestigd worden, maandenlang, die energie slurpen. Welstand kan niet met twee maten meten in deze stad.	Binnen de Handleiding is een overgangsregeling voor bestaande verlichting opgenomen. Verlichtingsontwerpen die is aangeschaft voor het definitief vaststellen van de Handleiding mag tot uiterlijk 5 jaar na vaststelling afwijken van de Handleiding. Na deze periode moet de feestverlichting voldoen aan de richtlijnen voor onder andere vormgeving uit de Handleiding. Daarmee is de verlichting passend binnen het beschermd stadsgezicht/Unesco gebied.	A4
E5	De verlichting op de Leliegracht ziet er armoedig uit: scheve houten palen, slordige electradraden met ertussen lullige sliertjes led's hangend aan lantaarnpalen. Is dat wel Unescogebied waardig?	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder E4. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder E4.	A7
E6	Het valt te hopen dat men nu niet met deze nieuwe regelset het de ondernemers mogelijk maakt om met knipperende en kleur	Op dit moment bestaan er geen regels voor feestverlichting en is het voor zowel ondernemers als bewoners niet duidelijk wat wel	A13

	veranderende lampjes aan te komen zetten. Dit valt redelijkerwijs zeker te vrezen. Minder regeltjes is vaak ook een vrijbrief om lekker te kunnen doen waar men zin in heeft als ondernemers.	en niet kan. Juist daarom is deze Handleiding opgesteld. Zodat onder andere randvoorwaarden aan bijvoorbeeld knipperen en kleur veranderende lampen kunnen worden gesteld.	
E7	Het is mij niet helemaal duidelijk waarom (bij commerciële gebouwen) de gevel leesbaar moet blijven. Het voorbeeld van Scheltema dat niet aan de regels voldoet, vind ik juist sfeervol.	De binnenstad van Amsterdam kent veel karakteristieke en toonaangevende architectuur, die grotendeels ook onderdeel uitmaakt van het beschermd stadsgezicht en het UNESCO Werelderfgoed. De architectonische uitstraling van deze gebouwen is van belang voor de stad en dient voldoende zichtbaar te blijven tijdens de winter- en feestperiode. Dit houdt in dat bij het aanbrengen van feestverlichting de gevel leesbaar moet blijven, het lichtontwerp dusdanig is dat de vlakverdeling van de gevel zichtbaar blijft en de verlichting bij voorkeur de karakteristieken van het gebouw accentueert, niet verhult. Het gebruik van decoratieve onverlichte details aan gevels is toegestaan binnen dezelfde randvoorwaarden.	A14
E8	Verlichting tussen de gevels in straten zou beter door de gemeente kunnen worden geleverd in het belang van uniformiteit en rust in de straten. Geen bewegende objecten boven de straten en geen wisselende kleurtjes.	Voor kennisgeving aangenomen.	A18
E9	Geen flikkerende of wisselend aan en uitgaande verlichting. Geen wilde kleuren. In de 9 straatjes hing simpele, fraaie verlichting afgelopen jaar. Werd door iedereen gewaardeerd.	Voor kennisgeving aangenomen.	A32
A10	Ik moet er ook even bij vermelden dat de gemeente hun feestverlichting aan de Nieuwendijk direct in mijn raam hangt en die van andere bewoners met zicht op de straat. Tot nu toe was dit geen probleem, omdat de verlichting zacht en warm was en er nauwelijks geflikkerd werd. De specificaties in de handleiding hiervoor zijn te vaag.	Feestverlichting wordt op initiatief van en onder verantwoordelijkheid van ondernemers opgehangen. De gemeente hangt geen feestverlichting op. Zacht flikkerende verlichting in zachte warme tonen blijft passend binnen de Handleiding.	A40

F. Overige onderwerpen

Ondernemers

- Ondernemers hebben bezwaar tegen het verbod om geen verlichting toe te staan aan grachtenmasten.
- Voorgesteld wordt om stroomafname van lichtmasten niet op voorhand uit te sluiten.
- Voorgesteld wordt om de vergunningsplicht te laten vervallen of de aanvraagprocedure te vereenvoudigen.

Bewoners

- Er moet een duidelijke procedure zijn voor klachten over lichthinder. Maak daarnaast duidelijk hoe er wordt gehandhaafd.
- De regels houden onvoldoende rekening met de binnenstad als Unesco-erfgoed
- Sommige bewoners willen juist verlichting op specifieke plekken, terwijl anderen juist minder willen.

Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

- De regels voor veilig ophangen van feestverlichting is aangepast (zie beantwoording bij F1).
- In de Toelichting is een paragraaf opgenomen over feestverlichting aan/tussen lantaarnpalen.
- Aanpassen grenzen uitgaansgebied Leidseplein?
- Naar aanleiding van de zienswijzen en de bespreking bij de Stadsdeelcommissie is voor twee BIZ gebieden waar lichtsnoeren aan lantaarnpalen zijn opgehangen een overgangsperiode op maat vastgesteld.

	Reactie	**Antwoord**	**Inspraak**
F1	Bij nadere bestudering valt op dat uitsluitend het gebruik van 24V laagspanning wordt toegestaan. Conform de geldende normen, zoals NEN1010 en NEN3140, is gebruik van 24V uitsluitend verplicht in situaties waarbij installaties zich binnen handbereik bevinden. Wanneer installaties zich hoger dan 2,80 meter bevinden is het toepassen van 230v conform deze normen toegestaan.	De Handleiding is aangepast op dit punt: • Bij installaties die hoger dan 2,80 meter boven de grond worden aangebracht is 230V toegestaan mits deugdelijk en conform de norm wordt aangelegd en de installaties worden aangesloten achter een aardlekschakelaar. • Bij installaties die op de grond en/of binnen hand bereik worden aangebracht mag is uitsluitend het gebruik van 24V laagspanning toegestaan.	B1

F2	Schrappen van het verbod op ornamenten aan grachtenmasten, zowel voor bestaande als nieuwe gevallen (uiteraard wel een technische toetsing).	De reden om geen verlichting/objecten aan kroon- en Ritterlantaarnpalen toe te staan is vanwege de fragiele armaturen en de onwenselijke situatie i.v.m. installatiedelen binnen handbereik. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is in de Toelichting op de Handleiding een paragraaf over feestverlichting aan/tussen lantaarnpalen opgenomen.	B3
F3	Stroomafname van lichtmasten niet op voorhand uit te sluiten zodat er ruimte is om het wel mogelijk te maken waar dat (veilig) kan.	Stroom aftappen van openbare verlichting is niet wenselijk en staan we niet toe om de volgende redenen: • **Veiligheid:** Aansluitingen zijn niet ingericht op externe belasting of tijdelijke aftakkingen. Dit brengt risico's met zich mee, zowel elektrisch als qua aansprakelijkheid. • **Beheer en verantwoordelijkheid:** Als er iets misgaat (kortsluiting, overbelasting, storing), ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente, ook als een externe partij de oorzaak is. • **Continuïteit:** Openbare Verlichting moet altijd functioneren. Extra belasting of aansluitoplossingen kunnen de betrouwbaarheid van de openbare verlichting aantasten. • **Contractuele verplichtingen:** We hebben vaste afspraken met onze aannemers voor beheer en onderhoud. Elke afwijking daarop moet worden afgestemd en kan consequenties hebben. • **Afspraken met de netbeheerder:** De gemeente mag geen stroom 'doorleveren' aan derden, zoals ondernemers of organisatoren van evenementen, dat is niet toegestaan volgens de Elektriciteitswet. Alleen in het kader van het algemeen belang en de openbare veiligheid kan hiervan bij uitzondering worden afgeweken.	B3

		Wat is wel mogelijk: De juiste en duurzame oplossing is dat een partij of een ondernemersvereniging een eigen kleinverbruik aansluiting aanvraagt bij Liander of vanuit eigen beheer onder eigen verantwoording. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is in de Toelichting op de Handleiding een paragraaf over feestverlichting aan/tussen lantaarnpalen opgenomen.	
F4	Structurele uitzondering (en geen korte overgangsregeling) voor duurzame, bestuurlijk goedgekeurde installaties zoals de onze (BIZ Molsteeg-Leliegracht)	De meeste feestverlichting hangt met een leasecontract van 5 jaar. Daar is de overgangstermijn uit de Handleiding op gebaseerd. Voor het BIZ gebied Molsteeg-Leliegracht is naar aanleiding van inspraakreacties en bespreking in de stadsdeelcommissie een overgangsregeling op maat opgesteld. Dat houdt in dat de huidige feestverlichting er nog tot en met het feestverlichtingsseizoen 2033-2034 mag blijven hangen. Daarna moet de nieuwe feestverlichting in lijn met de Handleiding worden opgehangen. Zie voor een verdere uitwerking van het maatwerk de bijlage.	B3
F5	Conform de geldende normen, zoals NEN1010 en NEN3140, is het gebruik van 24V uitsluitend verplicht in situaties waarbij installaties zich binnen handbereik bevinden. Wanneer installaties zich buiten handbereik bevinden (hoger dan 2,80 meter), is het toepassen van 230V conform deze normen toegestaan. In de praktijk wordt dit in circa 99% van de gevallen op deze wijze uitgevoerd, zowel in Nederland als internationaal. Tenzij er sprake is van een zwaarwegend veiligheidsrisico, is het hanteren van uitsluitend 24V op deze hoogte niet noodzakelijk en leidt dit tot aanzienlijke beperkingen in uitvoerbaarheid en flexibiliteit.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F1. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F1.	B8
F6	Laat de vergunningsplicht vervallen en voor een 0-tarif meldplicht.	Op basis van APV art. 4.3 is een vergunning vereist voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte en het ophangen van objecten/feestverlichting boven de openbare ruimte.	B8

		Om de vergunningsplicht te laten vervallen is een college besluit nodig waarbij feestverlichting wordt aangemerkt als vergunningsvrij object, mits het voldoet aan nadere regels voor feestverlichting. Het stadsdeel is niet bevoegd om dit besluit te nemen, maar zal dit signaal meenemen in haar gesprek met het college.	
F7	Vereenvoudig de aanvraag objectvergunning (zeer kostbaar en onnodig werk voor iedereen)	De meeste feestverlichting hangt voor langere tijd (vaak met een leasecontract voor 5 jaar). Voor het aanvragen van een objectvergunning gelden de volgende regels: • Voor alle objecten samen in 1 straat of op 1 plein kan 1 objectvergunning aangevraagd worden. • Als hetzelfde feestverlichtingsplan 5 jaar gebruikt wordt en de openbare ruimte veranderd niet in deze periode, dan kan de objectvergunning voor 5 jaar verleend worden. • Daar worden eenmalig legeskosten aan verbonden.	B8
F8	Uitvoering landelijke omgevingsvergunning is een ware exercitie. Het proces efficiënter en sneller inrichten is noodzakelijk.	Voor het bevestigen van feestverlichting aan gevels is een omgevingsvergunning vereist. Dat valt buiten de scope van deze Handleiding. Het proces aanvraag omgevingsvergunning voor bevestigingspunten in de gevel en het aanbrengen van een kabel tussen de gevels/bevestigingspunten zal worden geëvalueerd met als doel een duidelijke procesbeschrijving voor de BIZ en de afdeling vergunningen.	B8
F9	Voorstel: om de handleiding hybride en actueel te houden en te kunnen inspelen op veranderingen stellen wij elke twee jaar een evaluatiemoment voor	De handleiding kent een overgangsperiode van 5 jaar. Deze periode is opgenomen omdat veel verlichting met een leasecontract van 5 jaar wordt opgehangen. De komende 5 jaar zal gefaseerd in de binnenstad nieuwe verlichting worden opgehangen die moet voldoen aan de richtlijnen uit de Handleiding. Een evaluatie over twee geeft daarom nog weinig inzicht. De evaluatie van de Handleiding zal na 5 jaar plaatsvinden, als een volledig beeld is bestaat van de werking van de Handleiding.	B8

F10	Voorstel: ruimhartige overgangsperiode van 10 jaar	De meeste feestverlichting hangt met een leasecontract van 5 jaar. Daar is de overgangstermijn uit de Handleiding op gebaseerd. Tijdens de inspraak hebben een aantal BIZ'en laten weten dat zij zelf feestverlichting hebben aangeschaft met een beoogde afschrijvingstermijn van 10 jaar, of een leasecontract hebben afgesloten voor 10 jaar. Voor deze BIZ'en wordt een overgangsregeling op maat vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de afschrijvingstermijn/termijn leasecontract.	B8
F11	De Leliegracht is niet genoemd in de handleiding. Wij rekenen er op dat er GEEN verlichting zal worden opgehangen. Dat heeft er dit keer veel te lang gehangen en is onnodig om de gracht aantrekkelijk te maken. Er komt genoeg publiek.	De Handleiding geldt voor alle feestverlichting van ondernemersverenigingen in stadsdeel Centrum. Dus ook voor feestverlichting in de Leliegracht. Het feit dat straten niet genoemd zijn wil niet zeggen dat er geen verlichting mag hangen. Zolang de feestverlichting aan de Leliegracht voldoet aan de richtlijnen in de handleiding en/of een maatwerk afspraak mag het hier hangen. Voor het BIZ gebied Molsteeg-Leliegracht is naar aanleiding van inspraakreacties een overgangsregeling op maat opgesteld. Dat houdt in dat de huidige feestverlichting er nog tot en met het feestverlichtingsseizoen 2033-2034 mag blijven hangen. Daarna moet de nieuwe feestverlichting in lijn met de Handleiding worden opgehangen.	C1
F12	De verlichting is in strijd met regels voor het gebied van Wereld Erfgoed.	De binnenstad van Amsterdam kent veel karakteristieke en toonaangevende architectuur, die grotendeels ook onderdeel uitmaakt van het beschermd stadsgezicht en het UNESCO Werelderfgoed. Met deze kwaliteiten is rekening gehouden bij het opstellen van de richtlijnen voor vormgeving van feestverlichting, zie hoofdstuk 8 van de Handleiding.	C1
F13	Deze handleiding kan tot een maandenlang durend Amsterdam Lightfestival leiden wat nooit de bedoeling kan zijn.	Het doel van de Handleiding is niet dat er meer feestverlichting komt. Feestverlichting hangt al tientallen jaren van eind oktober tot januari/februari in winkelstraten en uitgaansgebieden. Met het vaststellen van de handleiding verandert daar niets aan. Het enige	A4

		verschil is dat er met de handleiding richtlijnen komen waar de verlichting aan moet voldoen, onder andere wat betreft veiligheid en vormgeving. Daarbij is rekening gehouden met de belangen van ondernemers, bewoners en het beschermd stadsgezicht.	
F14	Als verlichting geen lichthinder mag veroorzaken, moet duidelijk worden vermeld hoe men kan handelen als er toch hinder wordt veroorzaakt: waar kan gemeld worden? Wat is de procedure? Hoe lang met een situatie voortbestaan na constatering?	Hiervoor gelden de gebruikelijke wegen bij overlast. Mocht er hinder worden ervaren van feestverlichting kan in eerste instantie contact worden opgenomen met de winkelstraatmanager om te kijken of eventuele overlast opgelost kan worden. Daarbij kan eventueel de gebiedsmakelaar een bemiddelende rol spelen. Bij aanhoudende overlast en als overleg niet tot vermindering leidt, kan een klacht of verzoek tot handhaving bij de gemeente worden ingediend. Hierbij zal getoetst worden of de verlichting aan de richtlijnen uit de Handleiding voldoet.	A8
F15	Het deel van de Prinsengracht (even zijde tussen Leidsestraat en Spiegelgracht) wordt aangeduid als winkelgebied/uitgaangsgebied. Dit deel heeft echter een woonfunctie en er zijn nauwelijks winkels/horecavestigingen. Verzoek: pas de kaart hierop aan.	Er hangt nu geen feestverlichting langs dit gedeelte van de Prinsengracht. Als de BIZ hier in de toekomst verlichting wil ophangen zal dat, onder andere wat betreft tijden dat de verlichting mag branden, moeten voldoen aan de Handleiding. Wat betreft die tijden: Slechts enkele delen van de Prinsengracht vallen binnen het gebied van de *BIZ Uitgaansgebied Leidsebuurt*. Er wordt naast bedrijvigheid en enkele horecazaken voor een belangrijk deel ook gewoond langs de Prinsengracht. Het tot laat in de nacht laten branden van de verlichting hier heeft impact op bewoners aan deze, maar ook de overzijde van de gracht. Naar aanleiding van de zienswijze zal de grens van het uitgaansgebied worden aangepast, zodat de Prinsengracht niet langer tot het gebied behoort waar toekomstige feestverlichting mag branden tot een half uur na sluitingstijd van de horeca. Feestverlichting zal tussen 00:00 en 06:00 uur uit moeten.	A16

F16	Hoe worden de regels gehandhaafd? De binnenstad moet niet meer verrommelen/vercommercialiseren, terwijl het qua toerisme/uitgaansleven al overspannen is.	Wat betreft handhaving: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F14. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F14. Wat betreft meer verrommeling: de inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F13. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F13.	A18
F17	Vergunningen verlenen aan individuele ondernemers kan verrommeling van de straten opleveren. Verleen alleen vergunnningen/toestemming aan ondernemersverenigingen om de straten niet te verrommelen.	Het doel van de Handleiding is niet om feestverlichting tegen te gaan. Het staat bewoners, individuele ondernemers en ondernemersverenigingen vrij om in de donkere maanden hun woningen, onderneming of winkel/uitgaansgebied te versieren met feestverlichting. De Handleiding geeft enkel richtlijnen waar de feestverlichting in winkelstraten en uitgaansgebieden aan moet voldoen.	A18
F18	Vrijwaar de Prinsengracht van feestverlichting. Het heeft een woonfunctie met enkele cafés/restaurants. De onevenzijde krijgt ook te maken met de feestverlichting, terwijl het niet bij het uitgaansgebied hoort, omdat we aan de overkant wonen.	Het doel van de Handleiding is niet om feestverlichting tegen te gaan. Het staat bewoners en ondernemers vrij om in de donkere maanden hun woningen, onderneming of winkel/uitgaansgebied te versieren met feestverlichting. De Handleiding geeft enkel richtlijnen waar de feestverlichting in winkelstraten en uitgaansgebieden aan moet voldoen. Feestverlichting aan de Prinsengracht blijft dus mogelijk. Afhankelijk van antwoord op F15. Inspraakreactie komt deels overeen met de inspraakreactie onder F15. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F15.	A24
F19	Overdadige verlichting draagt bij aan een onrustiger straatbeeld, met extra prikkels en negatieve effecten op leefbaarheid, vooral in combinatie met alcoholgebruik door toeristen. Een soberder aanpak is dus niet alleen duurzamer, maar ook sociaal verstandiger.	Met de Handleiding worden ook richtlijnen gegeven voor de vormgeving van feestverlichting. Bijvoorbeeld: feestverlichting moet qua maat in verhouding staan tot de gevel en mag niet te overdadig zijn, de verlichting moet voor minimaal 70% (warm) wit zijn en mag voor 30% uit andere accentkleuren bestaan, verlichting mag niet bewegen en beeld- en lichtprojecties zijn niet	A27

		toegestaan. Deze richtlijnen zijn opgesteld in het kader van het beschermd stadsgezicht. In het verlengde daarvan zorgt dit ook voor een rustiger straatbeeld.	
F20	Maak het niet vergunningsvrij.	Het doel van de Handleiding is dat er minder regeldruk ontstaat. Dit past binnen de algemene doelstellingen van de gemeente. Als feestverlichting voldoet aan de richtlijnen uit de Handleiding, dan is er geen vergunning nodig.	A29
F21	Een heel slecht plan. Dit gaat betekenen dat er overal feestverlichting gaat komen, ook op de grachten. De gemeente maakt het Unesco erfgoed zo nog meer tot een pretpark.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F13. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F13.	A31
F22	Verlichting is ook voor dierleven in de stad slecht.	In de binnenstad proberen we een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid te bewaken. En daarbij tevens het belang van ecologie en duurzaamheid goed in te bedden. Om het belang van bewoners, duurzaamheid en ecologie (donkerte) te beschermen is daarom in de handleiding voor de gehele binnenstad vastgelegd feestverlichting in de nacht niet mag branden. Overal moet de verlichting om 00.00 uur uit, behalve in gebieden die een relatie hebben met het nachtleven, daar mag de verlichting (op uitgaansavonden) wat langer branden.	A32
F23	Verlichting prima, maar niet op het trottoir, want daar staat het in de weg.	In de Handleiding (hoofdstuk 4) is opgenomen dat feestverlichting in eerste instantie bevestigd dient te worden aan gevels en bestaande objecten in de openbare ruimte. Alleen indien dit niet/onvoldoende mogelijk is kan maatwerk worden toegepast. Hiervoor is toestemming van de gemeente nodig en daarbij moet rekening gehouden worden met doorloopruimte voor de voetganger.	A33
F24	Ik zou het heel leuk vinden als onze bomen verlichting krijgen in de winter. Het is heel donker en het is een heel mooi pleintje (Oudekerksplein).	De gemeente neemt geen initiatief tot het aanbrengen van feestverlichting, dat ligt bij ondernemers en ondernemersverenigingen. De gemeente geeft met de Handleiding alleen richtlijnen waar de verlichting aan moet	A35

		voldoen. In Hoofdstuk 6 van de Handleiding zijn de richtlijnen voor verlichting in bomen opgenomen.	
F25	Eindelijk mooie verlichting in de bomen in de hele Leidsebuurt! Net als op de Dam en spiegelgracht!	Voor kennisgeving aangenomen.	A36
F26	Voor mij is feestverlichting in de Leidsebuurt essentieel. Breng het royaal aan in de hele buurt. Sla het stukje bij Paradiso ook niet over.	De gemeente neemt geen initiatief tot het aanbrengen van feestverlichting, dat ligt bij ondernemers en ondernemersverenigingen. De gemeente geeft met de Handleiding alleen richtlijnen waar de verlichting aan moet voldoen.	A38
F27	Graag feestverlichting voor de hele Leidsebuurt. Deze buurt verdient om in de donkere maanden een feestelijk en aantrekkelijk gebied te zijn.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F26. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F26.	A39
F28	Gemeente, neem uw verantwoordelijkheid. Laat klachten en handhaving niet over aan de ondernemersverenigingen en bizzen. Zij hebben geen enkel belang bij om klachten van de buren serieus te nemen.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F14. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F14.	A41
F29	Ik zie dat uw formulier er een plattetekst van maakt. Waarom kan ik geen fatsoenlijk document inzenden? Een pdf bijvoorbeeld?	Dit signaal is doorgegeven aan de betreffende afdeling.	A41
F30	Ik stem voor boomverlichting op het KGP, Americain, En Lijnbaansgracht.	Inspraakreactie komt overeen met de inspraakreactie onder F24. De beantwoording is dan ook gelijk aan de voorgaande beantwoording geformuleerd onder F24.	A44

Ontvangen inspraak reacties

A. Bewoners

A1.	E.V.	22-05-2025
A2.	E.V.	22-05-2025
A3.	M.P.	22-05-2025
A4.	M.T.	22-05-2025
A5.	B.C.	22-05-2025
A6.	Y.B.	22-05-2025
A7.	N.B.	22-05-2025
A8.	T.R.	22-05-2025
A9.	V.H.D.	22-05-2025
A10.	A.C.	23-05-2025
A11.	M.B.	23-05-2025
A12.	A.J.	23-05-2025
A13.	M.N.	24-05-2025
A14.	Z.H.	25-05-2025
A15.	K.M.S.	26-05-2025
A16.	J.M.B.	26-05-2025
A17.	P.B.	26-05-2025
A18.	A.K.	27-05-2025
A19.	P.H.	27-05-2025
A20.	S.H.	27-05-2025
A21.	E.V.	29-05-2025
A22.	M.H.	29-05-2025
A23.	A.J.	01-06-2025
A24.	R.R.	01-06-2025
A25.	M.W.	02-06-2025
A26.	A.B.	02-06-2025
A27.	S.H.	03-06-2025

A28.	S.T.	08-06-2025	
A29.	N.H.	11-06-2025	
A30.	K.K.	16-06-2025	
A31. .	E.G.M.	16-06-2025	
A32.	M.H.	17-06-2025	
A33.	L.H.	19-06-2025	
A34.	R.P.	25-06-2025	
A35.	A.E.	30-06-2025	
A36.	B.M.S.	01-07-2025	
A37.	T.S.	01-07-2025	
A38.	P.N.	02-07-2025	
A39.	J.O.V.	02-07-2025	
A40.	M.G.	02-07-2025	
A41.	L.B.	02-07-2025	
A42.	L.B.	02-07-2025	
A43.	A.L.	02-07-2025	
A44.	J.E.	03-07-2025	

B. Ondernemers

B1.	Avontuur	22-05-2025	
B2.	BIZ Uitgaansgebied Leidsebuurt	03-06-2025	Maatwerk/zie aparte bijlage voor beantwoording
B3.	BIZ Molsteeg-Leliegracht	24-06-2025	Maatwerk/zie aparte bijlage voor beantwoording
B4.	BIZ Molsteeg-Leliegracht	28-06-2025	
B5.	BIZ Nieuwezijds Spuistraat Noord en BIZ Spuibuurt	01-07-2025	
B6.	BIZ Van Dam tot Westertoren	01-07-2025	
B7.	BIZ Elandsgracht	01-07-2025	Maatwerk/zie aparte bijlage voor beantwoording
B8.	VAC	01-07-2025	

C. Belangenorganisaties

C1.	Comité Westelijke Grachtengordel	23-05-2025	